

Gaziantep'i Tanıtıyoruz

Her Yönüyle Bu Kentin Dünü ve Bugünü

Cilt: 2 Sayı 4

AYLIK TARİH VE SANAT DERGİSİ
(Erkek Sanat Enstitüsü Özel Sayısı)

15/Ekim/1963

"Hepiniz mebus olabilirsiniz, vekil olabilirsiniz. Fakat sanatkâr olamazsınız. Hayatlarınızı bu yola vakfeden bu çocukları sevelim. Bir millet sanattan ve sanatkârdan mahrumsa tam bir hayata malik olamaz.

ATATÜRK

(Arı gibi çalışan vali Salih Tanyeri)
(Ona füze vali demek daha doğru olur.)

Valimiz Erkek Sanat Enstitüsü için ne diyor:

"E. S. Enstitüsü vilâyetimizde iftihar ettiğimize bir müessesedir. Çalışkan Müdürü Abdullah Nişancı ile, Öğretmenlerle her gün biraz daha inkişaf etmektedir. Bu yıl kendilerine sipariş ettiğimiz ilk okulların ilk tesis eşyalarını beşer takatının fevkinde bir çalışma ile ve en mükemmel bir şekilde zamanından evvel yapmışlardır. Açılmasına çalıştığımız motor, elektrik atelyelerinde ikmalinden sonra müessise tamamlanmış ve Gaziantep sanayi sektörünün istediği elemanları, bol miktarda yetiştirmiş olacaktır."

NOT: 1- Onu Bayındırlık Müdürlüğü'nün sarı pikabında, köyleri ve köy yollarını yerinde teftişe gittiğini görürsünüz. Kahvaltısını da yolların dere kenarlarında veya bir su başında tek başına yaptığını görenler çoktur.

2- Milli Eğitim Müdürlüğü'nün cipinde, yapılmakta olan köy okulları ile şehir okulları inşaatlarını, görmeye gittiğini ve müteahhitlerle, bu inşaatların biranevvel bitirilmesi için, çekişe, pekişe pazarlık ettiğini görürsünüz.

3- Onu, Belediye Fen Dairesinin

cipinde, şehrin kanalizasyonu ve sokaklarının döşenmesini, istimlak edilek yerlerin teftişine, gittiğini görürsünüz.

4- Bütün banlardan başka, onu şehre gelen yerli ve yabancı yüksek rütbeli zevatı karşılama da, çevre vilâyet toplantılarında, bütün ziyafetlerde, Belediye'nin Encümen toplantılarında, derd dinlemede hazır görürsünüz. Şehrin asayışını, Su işi ile Elektrik işinide ihmal etmez. İşte bu hallerile ona füze vali demek daha doğru olur.

Hükümet konağı karşısında kendi gayretleriyle açılan, meydana Tanyeri meydanı adı verilmesini teklif ediyoruz.

Valiliğe geldiği 22 Ekim 962 den bu yana istimlak işlerine bir milyon sekiz yüz seksen yedi lira seksen iki kuruş verilmiştir.

Şehrin kanalizasyonuna ve döşeme işlerine ise 129220825 kuruş sarfedilmiştir.

Hasılı Tanyerini sabahın beşinden 9 za kadar şehrin bütün kenar semtlerindedeki görebilirsiniz. Buna şaşmamak lazım çünkü o, görevinin aşığıdır.

ÇOCUKLARIMA NİÇİN SANAT OKULUNU SEÇTİM?

Evet sevgili okurlarım, üç erkek evladımı ben sanat okuluna verdim. Ve hayata oradan atılmalarını istedim. Çünkü sanat okulunun geleceğini diğer okulların geleceğinden daha emin olduğuna bildiğim için.

1956 yılında yine bu şehirde Gaziantep adlı bir günlük gazete çıkarırdım. O gazetenin bir sayısında, tebarüz ettirmiştimki: "Türkiye selâmetini ve geleceğini Tarım alanında değil Sanat alanında aramalıdır" İşte o günden bu yana Türkiye devletinin yöneticileri de, görüyorumki, çalışmalarını teknik âlana yöneltmiş bulunuyorlar. Ve yine görüyorumki; Liseden çıkan bir öğrenci yüksek öğretime gidemezlerse ellerinde birer dilekçe, devletin şu kapusundan bu kapusuna bir iş için koşmaktadırlar.

Fakat E. S. Enstitüsünden çıkan öylemi ya; hayır....

Onları da ayrı ayrı inceledim. Ve gördümki, bunların her biri, ya birer atelye sahibinin yanında veya özel ve resmi sektörlerin fabrikalarında dolgun değilse bile yarını garantili birer aylıkla çalıştıklarını gördüm Tabii, bir çokları da bu gün başlı başına birer atelye sahibidirler. Ve yanları da bir çokta işçi çalıştırmaktadırlar.

İşte sevgili okurlarım size yukarda sanat okulu ile lise okulu arasında, hayat alanında muvaffakiyet derecelerini inceledim.

Bundan başka E. S. Enstitüsü-

nün başka özellikleride vardır. Bu okuldaki çıkanların üzerlerinde okul disiplininin verdiği etginin diğer okullarından daha fazla olduğunu söylersem beni mazûr görünüz.

Bunların da neden ileri geldiğini şöylece sıralıyabilirim:

1- E. S. Enstitüsünde kız öğrencinin bulunmaması,

2- Talebenin azlığı neticesi, bütün öğrencilerinin yakından kontrollerinin mümkün olması.

3- Her nedense bu okula gelen müdür ve idarecilerin sıkı disiplinli oluşları ile yönetmenliğin bütün icaplarını sıkı sıkıya tatbik etmeleri.

4- İdarecilerinin masa başında oturdukları halde, gözlerinin, kulaklarının ve bütün dikkatlerinin, bu okula kayıtlı öğrencilerini, sinema kapularında bostan aralarında, cadde ve sokaklarda, eğlence yerlerinde, görebilmeleri ve duya bilmeleridir.

İşte sayın okurlarım yukarda belirttiğim sebeplerdendirki, beş erkek çocuğumdan üçünü buradan hayata uçurdum diğer birinide ilk okulu bitirince yine bu okulun kolları arasına atmaya kararlıyım Bu sebeptendirki bende bu okul için sayımın birini ayırmış bulunuyorum. Bu suretle belki bu okula karşı duyduğum şükran borcumu biraz olsun karşılamak istiyorum. Hoşça kalınız sevgili okurlarım.

M. Oğuz Göğüş

ATASÖZÜ : Gerçi Dünyaya çok insan gelmiş gitmiş ama, Bunların içinde adları kalan pek azdır. İnsanlar ölmek için dünyaya gelmeli değil, daimi yaşamak için gelmelidir. Galile, Macellan, Sokrat, A tatürk v.s. gibi.

M. Oğuz Göğüş

Erkek Sanat Enstitüsü Bröşürü :

ENSTITÜNÜN TARİHÇESİ

Derleyen: M. Oğuz Gögüş

Osmanlı imparatorluğu zamanında açılan 8 sanat okulunun, Cumhuriyet devrinde kâfi gelmediği, memleketin gelişmesi ve muâsir medeniyetler seviyesine çıkarılması için sanat'a ve sanat-kâra ihtiyaç olduğu Büyük Kurtarıcımız Atatürk tarafından yakinen görülmüş ve zamanın hükümetlerine o büyük insan tarafından şu işaret verilmiştir.

"Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

"Türkiye Cumhuriyeti Sanat Mekteplerinin inkişafına muhtaçtır."

İşte, bu parola ile harekete geçen Millî Eğitim Bakanlığı yurt ölçüsünde Teknik Öğretim okullarının sayısını artırmak ve bunları geliştirmek için hummalı bir faaliyete girişmiştir.

Kısa bir devre içerisinde Teknik Öğretim Okullarımızın sayısı göz kamaştırarak kadar artmıştır.

Bu gelişmelerde Güney Doğu Anadolunun incisi olan Gazişehirde nasibini ve 1943-1944 öğretim yılından itibaren bir sanat okulunu bağrına basmıştır.

Bu Gazişehir kısa bir zamanda komşu vilâyetleri kıskandıracak şekilde sanata önem vermiş ve bir küçük sanayi şehri olmaya hak kazanmıştır.

Gaziantep'e kültürlü, bilgili ve görüşü kıymetli sanatkarlar, teknisyenler ve mühendisler yetiştiren Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü 1.10.1963 tarihinde Akyol Mahallesinde Ali Güzelceye ait taş bir binada faaliyete geç-

miştir.

Zamanın valisi Burhanettin Tekeker tarafından açılan bu okul Tesviye, Demir ve Marangozluk şubelerini ihtiva etmekte idi.

İlk açıldığı yıl 78 öğrenci vardı. Okulun ilk Müdürü Mustafa Karluktur.

Okulun atelyeleri önce, odalarda faaliyete geçmiş, sonra, bahçeye yapılan bir barakaya Demir ve Marangoz atelyeleri yerleştirilmiştir.

31. 3. 1949 tarihinde Sababa karışı Demir Atelyesinde elektrik kontağından yangın çıktı neticede, Demir ve Marangoz atelyeleri, içerisinde çalışılmıyacak şekilde yaamıştır, Bu yangında okulun zararı (15310.66) liradır.

İlk binanın küçük ve yetersiz olduğundan yeni bir binanın yapılmasına karar verilmişti. Bu binanın da Belediyeye ait Saçaklı mezarlığında yapılması uygun görüldü.

Zamanın belediye başkanı Hamdi Kutlar ile Fen Müdürü Beşir Bayramın yardımları ile yeni yapılacak binanın yeri metre karesi bir liradan Millî Eğitim Bakanlığınca satın alınmıştır.

4 Atelye binası ile müstemilatının yapımına başlanan bina 2 seneye yakın bir zamanda tamamlanmış ve 1.800.000.- liraya mal olmuştur.

1946-1947 Öğretim yılından itibaren yeni binada eğitime başlanmıştır. Okulun gelişmesine ilk müdür Mustafa Karluk'na çok emeği geçmiştir.

Okula şimdiye kadar gelen müdürler:

İlk Müdür Mustafa Karluk:

Konya Erkek Sanat Enstitüsü Ağaç işleri Atelyesi öğretmeni iken Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne tayin edilerek ayrılmıştır.

1324 yılında Girit'te doğmuş olup İzmir Sanat Okulu 1341-1342 yılı mezunudur. Halen Manisa E. S. E. Müdürüdür.

Mustafa Karluk

İkinci Müdür Nazmi Akyurt:

Uşak Erkek Sanat Enstitüsü Müdürü iken Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne naklen tayin edilip 8. 8. 1957 tarihinde göreve başlamış 7. 9. 1950 tarihinde Trabzon Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne tayin edilerek ayrılmıştır.

1327 yılında Mazgirt-Kızılkale köyünde doğmuş olup İstanbul Mektebi Sanayi mezunudur. Halen İzmir Mithatpaşa Erkek Sanat Enstitüsünde öğretmendir.

Üçüncü Müdür M. Ali Demir:

M. Ali Demir 1334 yılında Tuncelinin Mazgirt ilçesine bağlı Muhundu bucağının Kızılkale köyünde doğmuş-

Nazmi Akyurt

tar. Köklü bir aileye mensuptur. Köyünde başladığı ilkokulda Pertek ilçesinde pekiyi derece ile bitirmiştir Orta okulu bitirince Bahriye Mektebine müracaat etmiş fakat yaşı küçük olduğu için kabul edilmemiştir. Muallim Mektebine girme arzusu ise mezuniyet derecesi itibarıyla, imtihansız kabul edilmiş ve Demir Sivas Muallim Mektebine devam etmiştir.

1937-38 öğretim yılında Muallim Mektebinden pekiyi derece ile mezun olan M. Ali Demir, Erzincan Cumhuriyet ilkokulunda vazifesine başlamıştır.

Vatani vazifesine Elâzığ 25 ci P. A. da başlayan Demir bunu Göle ilçesinde ikmal etmiştir.

M. Ali Demir

M. Ali Demir Eğitim Enstitüsünden 1943-44 yılında mezun olmuş ve Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü'ne tayin edilmiştir. Aynı öğretim yılında o zaman Akyol Mahallesinde Ali Güzel'in evinde bulunan Erkek Sanat Enstitüsünden başka Lise, Kız Enstitüsü ve Ticaret Lisesi'nde Fransızca, Kimya, Türkçe Tarih, Coğrafya dersleri okutmuştur.

1947 yılında Erkek Sanat Enstitüsü Müdür Muavinliğine getirilmiş olan M. Ali Demir 1950 Eylülünde bu okulun müdürlüğüne tayin edilmiş, onu modern bir kültür yuvası haline sokacak eserlerle süslemiştir. Okul bahçesindeki Mithat Paşa, Fatih ve Atatürk büstleri bu cümledendir.

1960 da öğretmen olarak İstanbul'a naklini istemişse de Kütahya Erkek Sanat Enstitüsüne Müdür olarak atanmıştır. Bir yıl içinde orayı da modernize etmek için çalışmış bu arada Atatürk büstü ile üç yüz kişilik bir salonu okula şahsi gayretiyle kazandırmıştır.

1947 de Gaziantep'te evlenmiştir. İki erkek, bir kız çocuğu vardır.

M. Ali Demir çalışmaktan, bizmetten zevk duyar. Muhitinde çok sevilir. İylikten başka bir şey bilmeyen ahlak ve karektere sahiptir.]

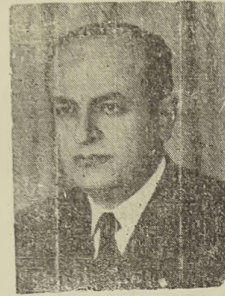
Zamanında Sanat Okulu bahçesi bir cennet halini almıştır. Şehir suyu kâfi gelmez düşüncesile bir kuyu açtırmış ve tulumba tesisi kurdurmuştur. Okulun geniş bir arsaya sahip olmasını temin etmekle beraber etrafın duvarlarını az parayla yaptırmaya muvaffak olmuştur. Gaziantep'liler bu çalışkan müdürü daima hürmetle anarlar.

Dördüncü Md. M. Kemal Botsalı:

Eskişehir Erkek Sanat Enstitüsü Mü-

dürü iken Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne naklen tayin edilerek 19.11.1960 tarihinde göreve başlamış ve 8. 12.1962 tarihinde İzmir Mithatpaşa Erkek Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne atanarak ayrılmıştır.

1337 tarihinde Konyada dünyaya gelmiş olup Ankara Erkek Teknik Öğretmen okulundan 943-944 yılında mezun olmuştur. Halen İzmir Mithatpaşa Erkek Sanat Enstitüsü Müdürüdür.

M. Kemal Botsalı

Beşinci Müdür Abdullah Nişancı:

Abdullah Nişancı 1928 yılında Konyada dünyaya gelmiştir. İlk ve Orta tahsilini Konyada tamamladıktan sonra Enstitü tahsilini de aynı şehir de yapmış ve buradan mezun olduktan sonrada Ankara Erkek Teknik Öğretmen Okuluna girmiş ve bitirmiştir.

Mezun olduğu vakit Konya Erkek Sanat Enstitüsüne öğretmen tayin adılmıştır. 1951 yılında askerlik görevini ifa etmek üzere Konyadan ayrılan Abdullah Nişancı 6 ay Yedek Subay Okulunda 6 ayda asteğmen olarak kıtada hizmet görmüştür. 1952 yılında terhis olduğundan Bursa Erkek Sanat Enstitüsü Döküm Atelyesi öğretmenliğine tayin olmuştur. Bu okulda ayrıca Teknik Müdür Muavinliği ve Müdür baş yardımcılığı gibi idari görevlerde bulunmuştur. En son olarakta 1960 yılının Aralık ayında Sanat Enstitüsüne bir döküm Atelyesi kurmak üzere Kib-

E. S. Enstitüsü Müdürü Abdullah Nişancı
(Okula geldiği günden beri görevinin sorumluluğunu anlıyarak çalışmaktadır)

rısa gönderilmiştir. Abdullah Nişancı iki yıl bu görevde bulunmuştur.

İki yıl Kıbrıs'ta görevlendikten sonra tekrar Bursa E. S. Enstitüsü teknik Büro şefliğine atanmıştır. Üç ay burada kalarak bu kerre Gaziantep E. S. Enstitüsü Müdürlüğüne getirilmiştir.

Abdullah Nişancı'nın Sanat Enstitülerinde okutulmakta olan

Genel Teknoloji kitabının ikinci defa basılması vekaletçe kararlaştırılmıştır.

Ayrıca Nişancı'nın Kıbrıs'taki Türk cemaatinin istifadesine açılan döküm atelyesindeki feragat ve çalışkanlığı Millî Eğitim bakanlığının dikkatini çektiğinden vekaletçe bir çok defa taktir edilmiştir.

Türkiye'de Meslekî ve Teknik Öğretimin Gelişimi

Bir memleketin arzu ettiği hayat standardına, refah seviyesine ve gelişme merhalesine ulaşabilmesi, ancak teknik sahada yapacağı hamlelerle elde edeceği neticelere bağlıdır.

Çağımızda çok ileri diye vasıflandırılan milletlerin gelişmesine göz atacak olursak bu milletlerin diğer sahalarla birlikte daha çok tekniğe önem verdiklerini görürüz.

Bu durum da bize gösterir ki büyük ve kuvvetli millet olmada tekniğin oynadığı rol çok önemlidir.

Bu gerçeği yüz yıl önce düşünen büyük devlet adamı hürriyet ve meşrutiyet kahramanı Mithatpaşa bugün Türk Endüstrisinin temel elemanlarını yetiştiren Sanat Okullarından ilkinin 1861 yılında Niş vilâyetinde açmıştır.

Bugünümüz eğitim ve öğretim sistemine göre daha ziyade bir islahane olarak kabul edilen o zamanın Sanat Okullarında terzilik, kunduracılık ve marangozluk gibi sanat şubeleri mevcuttu. Okullara kimsesiz ve yetim çocuklar alınmakta onlara okuyup yazma

ile birlikte yukarıda sıraladığımız sanatlar da öğretilmekte idi.

Osmanlı İmparatorluğu zamanında birçok büyük vilâyetlerde açılan bu çeşit okullar maalesef eğitim ve öğretim bakımından bir gelişme göstermemiş, dâba ziyade halk arasındaki yarıdımsevenler ve vilâyet bütçelerinden ayrılan tahsisatlarla faaliyetlerine devam edebilmişlerdir.

İmparatorluğun asırlarca ihmal ettiği iktisadi ve sınıai sahalarda, gelişmeler sağlamak ve mütakâmil milletler seviyesine ulaşmak düşüncesi, birinci Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte ortaya atıldı.

Bir taraftan yeni sanayi müesseselerinin kurulması için programlar hazırlanırken, diğer yandan bu müesseselerde vazife alacak meslek erbabı ve teknik personeli kısa zamanda yetiştirmek devletin en önemli meseleleri arasında yer almıştı.

Bu maksatla İmparatorluktan kalma ve muhtelif idarelere birkaç sanat okulu 1927 yılından itibaren Maarif Bakanlığına devredilmiş ve programları günün icaplarına göre yeniden düzenlenmiştir. Bu zamanlarda mevcut meslekî ve teknik öğretim okullarının sayısı 16 ve öğrenci mevcududa 2078 idi.

Kısa bir zamanda yeni okulların kurulması için gayretler sarfedilirken diğer yandan yurt çapında Meslekî ve Teknik Öğretimin inkişaf planı tesbit edilmiştir.

Bu plana göre Meslekî ve Teknik Öğretim şu esaslara göre faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

1- Normal tedrisat yapan her çeşit meslek okullarının muhitin ihtiyaçlarına göre artırılması,

2- Küçük meslek sahibi olmayan vatandaşların akşam tedrisatı yolu ile ettikleri bir sanat üzerinde yetiştirilmeleri,

3- Küçük meslek sahibi olmayan vatandaşların akşam tedrisatı yolu ile ettikleri bir sanat üzerinde yetiştirilmeleri,

4- Okul açılmıyacak küçük merkezlerde gezici ve sabit kurslar yoluyla sanat öğretilmesi,

5- Yüksek kademedeki teknik personel yetiştirilmesi için okulların açılması (mühendis ve tekniker okulları)

Tesbit edilen bu esasların tahakkuku için üstün gayretler gösteren Maarif Bakanlığına bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı bugün eriştiği büyük başarının sevinci içerisinde.

1961 yılından Türkiyemizde, 3 Teknik Üniversite' 3 Mühendis, 4 Teknik Öğretmen ile 24 Tekniker Okulu, 105 Erkek Sanat Enstitüsü, 98 Kız Enstitüsü, 182 Akşam Kız Sanat Okulu 32 Ticaret Lisesi, 7 Yapı Enstitüsü ve 400 ün üstünde Gezici Köy kursları mevcuttur.

Bu rakamlara dikkat edilecek olursa Yurdumuzda Teknik Öğretime ne kadar önem verildiği ve Endüstrileşme azminin ne kadar kuvvetli olduğu kolaylıkla anlaşılır.

Şurasını da açıkça ifade etmek lâzım ki, 1938 yılına kadar Teknik okullarına rağbet az olmuş ve istenilen sayıda öğrenci temin edilmekte güçlük çekilmiştir.

1960 yılında Orta dereceli Meslekî ve Teknik Öğretim müesseselerine devam eden öğrenci sayısı 75000 in üstündedir. Bu gün bu çeşit okullarımıza müracaat fazla olduğundan istekliler arasında giriş imtihanları yapılmakta zekâ ve kabiliyetleri üstün olanlar alınmaktadır.

Yazılarıma son verirken Büyük Atatürk'e ait tarihi bir hatırayı nakletmeden geçemeyeceğim.

Türk İstiklâl Savaşında muzaffer olan ordularımız İzmir'e girmişti. Atatürk açık bir otomobile kordon boyunca ilerlemektedir. O sırada eşraftan bir hey'et Atatürk'e gelerek.

Erkek Sanat Enstitüsünde sona
eren sanayi semineri dolayısı ile:

Müdür Abdullah Nişancı'nın Radyo Konuşması

Halk bankası kredi fonundan istifade eden ve bundan sonra edecek olan küçük sanat erbabının teknik ve teknolojik bilgilerini arttırmak maksadıyla Milli Eğitim Bakanlığı ve Amerikan İktisadi Yardım Teşkilâtının işbirliği ile Kayseri ve Gaziantep illerinde 22. Eylül'den itibaren Aralık ayı ortalarına kadar "MESLEKİ ÖĞRETİM KURS-LARI" açılacaktır.

Kurslar, biri işletme sahiplerine diğeri de işletme sahibi olmayan sanat-kârlara olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

İşletme sahiplerinin kursları dört hafta devam ve Atelye idareciliği, bakım defter tutma, maliyet hesapları, Teknik Resim, Okuma ve kroki çizme ile atelye çalışmaları konularında bilgiler verilecektir.

İşletme sahibi olmayan sanatkarların kursları ise sekiz hafta devam edecektir. Bu kurslarda da Tornacılık, frezecilik, el tesviyeciliği, teknik resim, okuma ve kroki çizme ile atelye çalışmaları konularında bilgiler verilecektir.

İşletme sahibi olmayan sanatkar-kursları ise sekiz hafta devam edecektir. Bu kurslardada Tornacılık, frezecilik, el

tesviyeciliği, teknik resim, okuma ve kroki çizme konuları üzerinde durulacaktır.

Kursları müteakip projenin esas gayesi olan, Türkiye'de gelişen büyük endüstri ile küçük endüstrinin işbirliği yapması temin edilecektir

Böylece küçük endüstriye daimi olarak iş temin edilecek ve bu endüstrinin kalkınması sağlanacaktır.

Sanayi bakımından ileri olan milletlerin yaptıkları mamüllere göz atacak olursak bir fabrikanın yaptığı bir makinanın bütün parçalarını kendinin yapmadığını, çeşitli iş yerlerinde yaptırarak monte ettiğini görürüz.

Bir otomobil fabrikası hiç bir zaman otomobile ait buji, karbüratör vesaire gibi parçaları kendisi imal etmez Bunları küçük endüstriye imal ettirerek satın alır.

Ynrduumuzda da günden güne gelişen küçük endüstri mevcuttur. Maalesef bu endüstri zaman zaman işsizlik sıkıntısı çekmektedir. Büyük endüstrinin iş gücünden tesislerinde istifade ederek yurdumuzda büyük endüstrinin kurulmasını sağlamaktır. İşte küçük endüstride noksanlığı hissedilen seri imalât bilgisi-

-Paşam sayenizde ordularımızın gayretile Türk Milleti muzaffer oldu, lâkin bütün İzmir ve düşmanın çekildiği Anadolu şehirleri baştan başa yanıyor Ne çivi çakacak bir marangozumuz ve nede taşı taş üzerine koyacak sanatkarımız var, müsaade buyurulursa sanatkar gayri müslimleri geri çağıralım.

Büyük Atatürk acı acı gülümse-

miş ve adeta gürliyen bir sesle bu heyete şu cevabı vermiştir.

"Kanı pahasına hürriyet ve istiklâlini kazanan bir millet eğer kendi evini kendisi yapamazsa hürriyet ve istiklâle lâik değildir. Halbuki ben Türk Milletine güveniyorum "

Abdullah Nişancı

Niçin Teknik Öğretim

Bugünün dünyasını kattettiği yol yanında senelerden beri elde edilmesi istenilen sonuç hiçte parlak görülüyor. Sık sık iştirilen ismine teknik veya sürat devri denilen bu devirde dünya, insanların bir mahallesi feza ise yolu yapılan bir nahiyesi haline gelmiştir. Bu ilerleme hamleleri devrin ölçülerine göre değerlendirilecek olursa senelerin nasıl ve nelere mal olduğunu üzülmeye değer. Bu memleketin evlâtları olarak bundan böyle ne üzülmeli ve nede düşünmeliyiz. Yapılacak tek çıkar yol çalışmak yoludur.

İleri kalkınmanın kendisinin keşfedilen ve ileri memleketlerin yanına çıkan yol müsbet işlerin değerlendirilmesi yani teknik ve teknik öğretim yoludur. Her şeyin başında teknik ve bunu takiben sanayi gelmektedir. Yurdumuzda işlenecek madenlerimiz ve enerji kaynaklarımız, zla sanayileşme şartlarına sahibiz. Gelişmiş bir sanayi hiç şüphe edilmesin ki ticareti, ziraati, ilmi ve hatta turizmi beraberinde sürüklüyecek ve hayat standardımızı en ileri merhalesine çıkaracaktır. Yeterli bu saha da yer alacak elemanlarımızı uygun bir oran dahilinde ve meslek dallarında çok hassas bir makina parçası yaparcasına üzerinde titreyerek yetiştirelim. Burada yetişecek elemanın çokluğundan ziyade iyi kalite-

de yetiştirilmesi üzerinde durulmalıdır. Bu da şüphesizki imkânlarla elemanlarla elemanlar arasındaki orana bağlıdır.

Bir manikayı meydana getiren parçalarının görevleri ayrı ayrı olduğu halde bir araya gelince kendi hüviyetlerinin dışında yep yeni bir makina meydana getiriyorlarsa, teknik personel durumu da aynıdır. Bir fabrikada görevleri ayrı ayrı olan sanatkârların gayesi bir işin sonunda birleşiverir fakat:

Pistonu, sekmanı bulunmayan bir motor diğer bütün parçaları tamam olduğu halde nasıl çalışmazsa kalifiye işçisi, ustası, teknisyeni bulunmayan bir fabrikanın diğer bütün elemanları bulunsada bu fabrikada motor misalinde olduğu gibi çalışmamaya mahkûmdur. Bu yolda da karşımıza teknik öğretim, dolayısıyla Erkek Sanat Enstitüleri çıkıyor.

Yurmuzun her tarafına yayılan bu müesseselerin görevi, teknik öğretimin gerçek manası olan teknolojik bilgiyle mücehhez ve yapıcılık kudreti kazandırılmış, sağlam karakterli insanları yetiştirmektir.

Hocalarımızdan birinin söylediği gibi, (sanat güzeline, zanaat ise çirkine takılacak bir addır diyecek bir aydın olsa olsa sahte bir aydındır. Güzelliğin giremeyeceği bir esiri düşünöbilmek için sadece geniş bir kültürden değil sathi

nin olmayışı toolerans mefhumunun bulunmayışı gibi teknik ve teknolojik bilgileri vermek suretile bu endüstri kalkınan Türkiyemizin öncüleri olacaktır.

Projemiz ilk semeresini vermiştir. Henüz kurslara başlamadan Arçelik firmasından Gaziantep piyasasında yaptırmak üzere aylık imalât 5000 adet günlük teslimat ortalama 200 takım halinde çamaşır makinası şanzumanı siparişi Enstitü-

müze verilmiştir. Bu sipariş tahminen 15 sanatkârimızı daimi olarak meşgul edecektir.

Bu siparişlerden başka Mincopolis Türk Traktör fabrikasından yeni kurulan Kayzer fabrikasından yeni siparişler beklenmektedir.

Projenin Gaziantep sanatkârlarına hayırlı ve kazançlı olmasını dilerim.

Abdullah Nişancı

ür görüşten mahrum olması lazımdır) Sözüne bende ilâve ediyorum. Bu devir çalışan ve yapan insanların devridir. Fikirler çarpışacak eserler konuşacaktır. Bununda yine Teknik Öğretime ve bu-

nan temelini teşkil eden Erkek Sanat Enstitülerine verilecek önemle olacağı kanaatindeyim.

Orhan Savaşeri

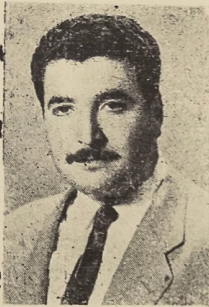
Orhan Savaşeri

(Erkek Sanat Enstitüsü Müdür Muavini)

1933 yılında Gaziantep'te doğmuştur. İlk okulu Merkez Cumhuriyet İlk okulunda bitirmiştir. Bilâhare Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsünden pekiyi derece ile mezun olmuş aynı yıl açılan Erkek Teknik Öğretmen okuluna kabul edilip okulun Ağaç İşleri bölümünden mezun olmuştur. Ankarada bulunan bu okulda tahsilde iken arkadaşları arasın-

da temayüz etmiş okulun sosyal kollarında başarı göstermiş. Yüksek öğretim talebe birliği başkanlığı yapmıştır.

Teknik Öğretmen Okulundan mezun olduğu sene Ağrı Erkek Sanat Enstitüsü Ağaç İşleri öğretmenliğine tayin edilmiş. Burada bir devre çalıştıktan sonra Polatlıdaki Topçu Yedek Sb. Okulunda okumuş. Topçu olarak Uzunköprüye tayin olmuştur.

Orhan Savaşeri

Oradan Gelibolu 4 Tümen emrine verilmiş burada bir taraftan Erkek Sanat Enstitüsünde öğretmenlik yapmış bir taraftanda vatanın ödevini ifa etmiştir. Buradan Giresun Erkek Sanat Enstitüsü Ağaç işleri atölye öğretmenliğine ve bilahare Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsüne nakledilip burada da Müdür Muaviniği ödevine getirilmiş Halen bu vazifesine devam etmektedir.

Sayılr, sevilir, bilgili bir idaracı kıymetli bir öğretmendir.

1962 - 1963 DERS YILI ÖĞRETİM KADROSU

Abdullah Nişancı	:	Okul Müdürü
Orhan Savaşeri	:	Ağaçişleri Atelyesi öğretmeni ve Müdür Muavini
Neclâ Saçın	:	Edebiyat Gurupu öğretmeni
Aycihan Hergülman	:	" " "
Mustafa Okuroğulları	:	Fen gurubu öğretmeni
Erol Açıkgozöğlü	:	" " "
Nursel Göğüş	:	İgnilizce öğretmeni
Seval Çalım	:	Beden Eğitimi Öğretmeni

Ali Şenocak	:	Tesviye Atelyesi öğretmeni ve Şefi
Necmettin Yeşilmen	:	Tesviye atelyesi öğretmeni
Nurettin Uysal	:	" " "
Hasan Salman	:	" " "
Fevzi Aydoğan	:	" " "
Mustafa Aktürk	:	Demir Atelyesi öğretmeni ve şefi
M. Düdan Yalınız	:	Demir Atelyesi öğretmeni
H. A. Dömirözen	:	" " "
Kadri Uygur	:	Ağaçşileri Atelyesi öğretmeni ve şefi
Kemal Akkaş	:	" " "
Mehmet Sezencan	:	" " "
O. Nuri Utkulu	:	" " "
Kemal Taçyıldız	:	111 Numaralı Kurs öğretmeni (Marangoz)
Mustafa Doğan	:	" " " " (Demirci)
Abdurahman Develi	:	" " " " (Marangoz)
Mehmet Çifci	:	167 " " " (Demirci)
Mehmet Boran	:	167 " " " (Marangoz)
Nihat Taş	:	12 Numaralı Köy Yapı Kuasu Öğretmeni (Dülger)
Hüseyin İnal	:	12 " " " " "

Memurlar :

Mustafa Çeteci, Vahit Eren, Adıl Gedik, M. Ali Gedik

Ustalar :

Sabri Özyurttaş: Ağaçşileri Atelyesi ustası, Mehmet Yanç: Tesviye Atelyesi ustası, Hasan Oğan : Usta

Şehrimiz E. S. Okulu Öğretim Kadrosu bir arada

Atelye Eğitim ve Öğretimi

Necmettin Yeşilmen

Atelye Eğitim ve Öğretiminin Önemi:

Erkek Sanat Enstitüleri, teorik öğretimin yanı sıra, pratik yani atelye öğretim ve öğretimine gereken önemi vererek çalışan müesseselerdendir. Yaparak ve yaşayarak öğrenme, öğrencinin bizzat atelyeye girerek çalışmasıyla mümkündür. Medeniyet araçları ve lüzumlu prodüksiyonlar makinalarda istenilen ölçü ve şekillendirmelerden geçerek kullanılırlar. İşte yapılan ve şekillendirilen yerler atelyelerdir. Sanat öğretiminde teorik bilgiler atelye çalışmalarıyla değerlendirilmedikçe maksada erişilmeyeceği gibi, desteğinden mahrum bir protiklede kalifiye eleman yetiştirilemez. Sanat Enstitüleri bu iki şesası kabul ederek çalışırlar.

Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü:

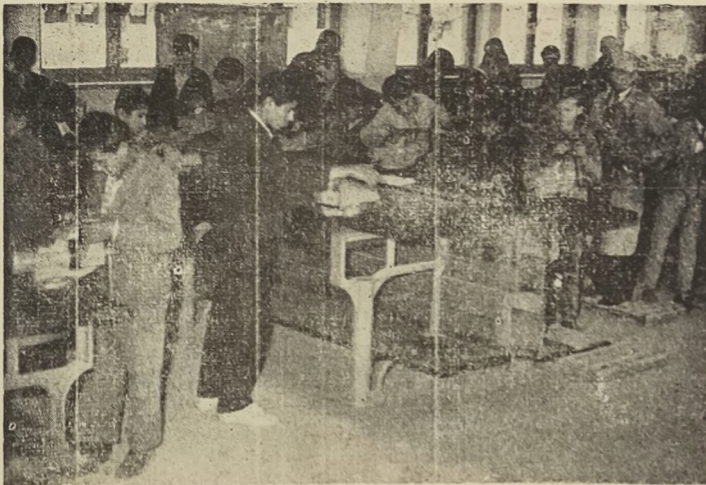
Enstitünün görevi belirli şekille-

rin yanı sıra, Gaziantep vilâyetinde diğer vilâyetlerden önde bulunan sanayii ile işbirliği yapmasıdır. Bunun için, açtığı çeşitli kursların yanı sıra, aşağıda anlatılacağı üzere [piyasa için lüzumlu araç ve gereçleri yapar; sanatkârlara rehber olarak onlar modern yapım esasları hakkında bilgi verir.

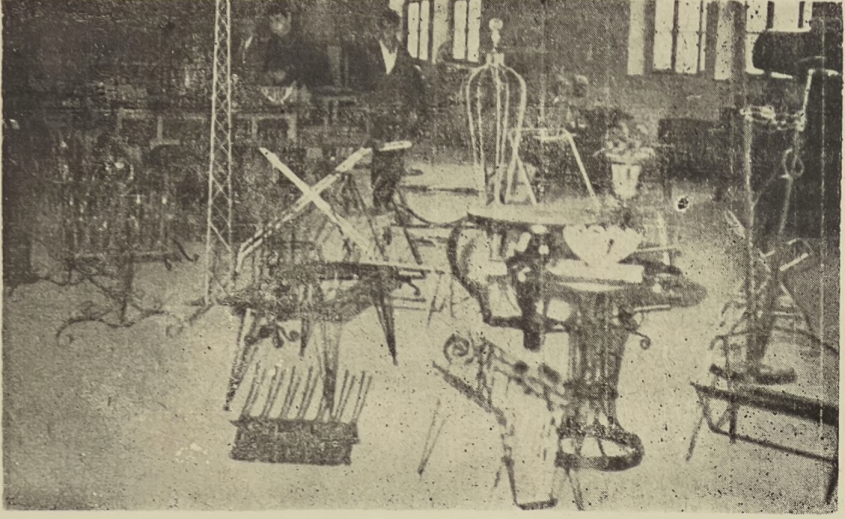
Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsü başlıca üç atelyeden ibarettir. Bunlar: A. Tesviye Atelyesi, Demir Atelyesi, Marangoz (Ağaç işleri) Atelyesi. Bunlara paralel olarak enstitünün basit dökmüm ihtiyaçlarını karşılama amacıyla bir dökmüm atelyesi bulunmaktadır. Bu atelyeleri öğrencileri bir sanatkâr olarak hazırlar, eğitim onların organizasyon, kalite, ölçme, seri imalât fikirlerini ve el melekelerini geliştirir. Şimdi bunların özel durumlarına kısaca bir göz atalım:

A. Tesviye Atelyesi ;

Öğrencilere, mesleklerinde kulla-

Demir Atelyesinden bir görünüş

Demir Atelyesinden diğ er bir görünüş

nacakları gereçlerin, el aletleri ile işlenmesi metodları, teknik kurallara göre esaslı bir şekilde öğretilmekte: tezgâh ve makinaların kullanma ve bakımları gösterilmekte, mesleklerinin her alanında kendilerine verilecek işleri iyice başarabilecek kadar meslekî bilgiye sahip olmaları sağlanmaktadır.

Atelyede 4 öğretmen ve 1 usta öğretici vardır. Atelye Şefi Nurettin Uysal'dır. Atelyenin, gerek eğitim ve öğretim, gerekse sipariş işleri için 7 adet torna tezgâhı, 4 matkap tezgahı, 2 freze tezgahı, 1 âlet bileme, 3 vargöl tezgâhı, 1 testere makinası ve 2 zımpara tezgâhı bulunmaktadır. Ayrıca yeteri kadar tesviyeci mengeneri vardır.

Tesviye Atelyesi de diğ er atelyeler gibi sipariş alıp piyasanın isteklerine cevap verebilmektedir. Siparişler genel olarak şunlardır: Çeşitli dişli çark yapımı, otomobil lastiği kalıpları, çeşitli torna ve plânya işleri, körük onarım ve yenisinin yapımı, kriko dişlileri tektül makina ve araçlarının tamiri, marangoz kesici aletleri v. s.

B. Demir Atelyesi:

Demir Atelyesi şu bölümler üzerinde çalışır: Sıcak demircilik (her türlü tav işleri dövme işlemleri) Soğuk demircilik (markalama işleri, doğrultma bükme ve kıvrıma işleri), Oksijen Asetilen ve Elektrik kaynakları, Nokta kaynağı, su verme, dekoratif maden işleri.

Mustafa Aktürk atelye şefi olup ayrıca 3 öğretmen ve 1 usta öğretici bulunmaktadır.

Atelyedede, 3 adet elektrik kaynak, 1 adet nokta kaynak ve 3 adet nokta kaynak ve 3 adet oksijen kaynak makinaları ayrıca çeşitli profil kesme makası, giyotin (saç kesme) makası -1.6 m.m. kalınlığındaki ve 120 cm. genişliğindeki saçları kesebilmektedir. -kenet makinası, saç kıvrıma makinası, 65 kol cm. basınç temin eden şahmerdan 2 adet matkap tezgahı, mazotlu tav fırını, aspiratör ve vantilatör tesisi modern tav ocakları v. s. bulunmaktadır.

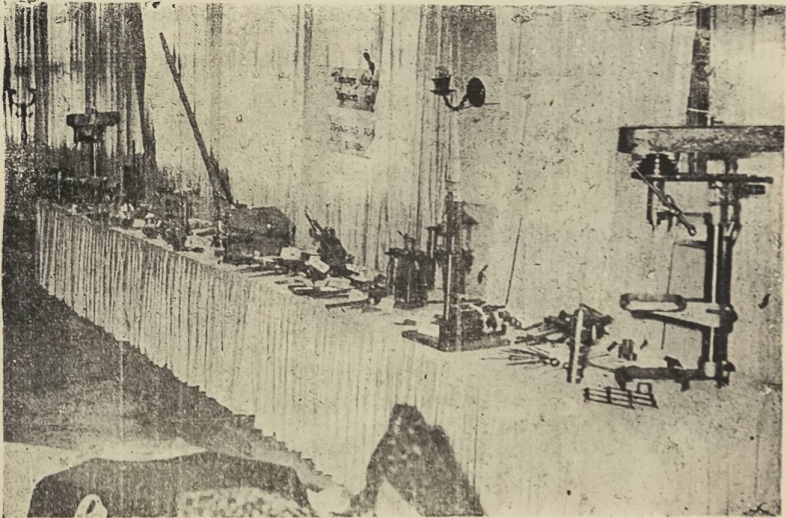
Demir Atelyesi de eğitim ve öğretilimi aksatmaması şartıyla her cins

Marangoz atelyesinden bir görünüş

sipariş almaktadır. Bu işleri yaparken öğrencilerin çeşitli ve seri iş için saatlik 50-100 krş. enstitü kısmı öğrencileri için saatlik 125-225 krş. luk ücret verilerek maddi imkânlarda sağlanmaktadır. Dışa-

rıdan, aşağıda çeşitleri bulunan siparişler geçen ders yılında alınmış ve yapılarak sahiplerine teslim edilmiştir: Çiçeklikler, atajerler, çeşitli masa, abajur ve avizeler, meyve tabakları, resim çerçe-

Okulda açılan sergiden bir köşe

Tesviye Atelyesinden bir görünüş

veleri, ütü masası, şezlonglar, şömine ve soba takımları, modern duvar süsleri pencere ve merdiven parmaklıkları, bahçe ve bina kapıları demir ve boru sandalyeler, kapı fenerleri, ilkokul tesis eşyaları (öğretmen ve öğrenci vestiyeri, bahçe ve sınıf çöp sepetleri, öğrenci sıraları, harita sehpa ve askılığı, öğret-

men masa sandalye ve somyası, öğretmen ve müdür odaları, kütüphane ve sandalyeleri, bayrak direkleri, demir soba altlığı v. s.)

C: Ağaççileri Atelyesi:

Okulda bulunan sanat dallarından birisi de Ağaççileri Atelyesidir.

Döküm Atelyesinden bir görünüş

Gaziantep Erkek Sanat Enstitüsünde Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

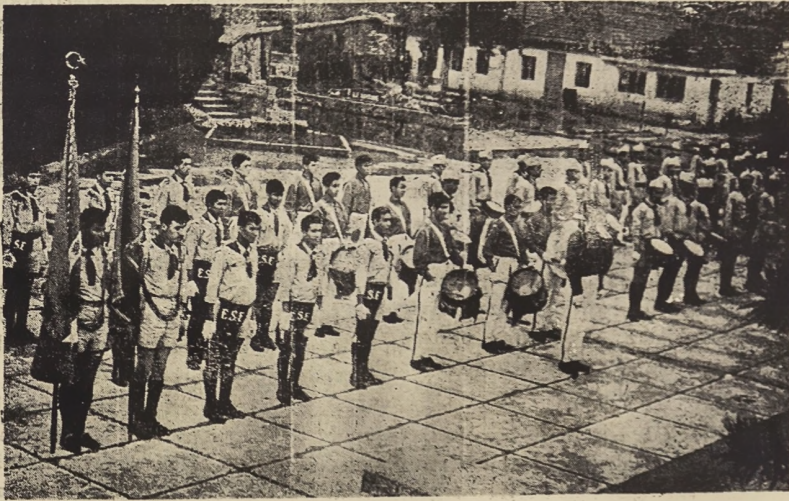
Kurulduğu gündenberi Tasviye, Demir ve Ağaışleri sanat şubeleri ile faaliyet göstermekte olan Enstitü, normal çalışmaları yanında çeşitli eğitim ve öğretim faaliyetlerinede çok geniş yer vermektedir.

Enstitüde haftada 44 saat ders okutulmaktadır. Bu çalışmaların yarısı teorik dersler ve yarısında pratik atelye çalışmalarıdır. Böylece öğrencilere bir taraftan umumi kültürlerini artırmak için gerekli bilgiler verilmekte iken, diğer taraftan bugünün Endüstrinin icaplarına

göre teknik ve teknolojik bilgiler verilmektedir.

Her sanat şubesinin meslek dersleri ayrı ayrıdır. Kültür dersleri ise aynı program içerisine alınmıştır.

Enstitü beş yıllık bir teknik okuldur. İlk üç yılı I. devresi olup Sanat Orta Okulu ismi verilmiştir. Birinci devre tamamen klâsik Ortaokullara denk olup, bu kısımda fazla olarak haftada (10) saat iş bilgisi çalışmaları yapılmaktadır. Bu ders diğer ortaokullarda haftada iki saattir. Bu farkta gösteriyorki

Okul izci eri bir bayrama hazırlanırken

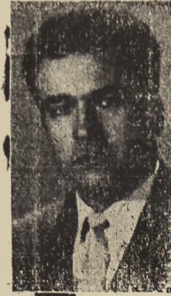
Halen beş eğretmeni bulunan atelye günün icaplarına göre her çeşit iş yapmaktadır. Atelye Şefi Kadri Uygur'dur.

Piyasânın ihtiyacı olan işleri eğitim ve öğretimini aksatmadan yapabilen atelyede şu makineler bulunmaktadır. Freze mak, 2 adet plânya mak,

2 adet şerit testere bileme ve çapraz mak, şerit testere kaynak mak, delik tezgâhı, torna tezgâhı, plânya bıçaklarını bileme tezgâhı, küçük makineler (formika kesme mak., formika pah kırma mak., parke işleri için zımpara mak., çeşitli breyz. boya işleri için elektrikle çalışan pistole, kompresörler)

Okulun Döner Sermaye Muhasibi
Mustafa Çeteci

Anbar Depo Memuru
Vahit Eren

birinci devrede el maharetlerine çok daha fazla yer verilmekte öğrencinin kabiliyeti araştırılmaktadır.

İkinci devresi iki yıldır. Bu kısma Sanat Orta okulu ile diğer Ortaokul mezunları alınmaktadır.

1963-1964 Öğretim yılı başında ikinci devre üç yıla çıkarılacakken ve bu hususta Milli Eğitim Bakanlığının bütün hazırlıkları tamamlanmışken, Devlet plânlama teşkilâtının, Türkiyede teknik elemana şiddetle ihtiyaç varken Teknik Okullarda Öğretim yılının uzatılması mevzu bahis olamaz diye itiraz etmesi üzerine üç yıla çıkarılma bu seneye mahsus olmak üzere durdurulmuştur.

En büyük temennimiz bu okulların üç yıla çıkarılarak Teknik Üniversiteye mezunlarının girebilmelerini sağlamaktır.

Öğrenci faaliyetleri:

Vilâyetimiz Erkek Sanat Enstitüsünde eğitim çalışmalarımızda geniş bir şekilde yer verilmektedir.

Öğrencilerin demokratik düzene alıştırmaları, şahsiyetlerini kazanmaları, kendi kendilerini idare etmek serbest seçim terbiyesini almaları maksadile okulda bir öğrenci teşkilâtı mevcuttur.

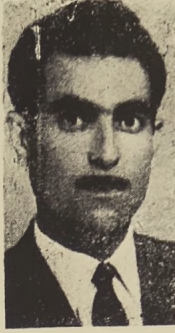
Bu teşkilâta çeşitli öğrenci eğitimsel kolları vardır. Bilhassa kültür ve edebiyat kolunun faaliyetleri dikkati çekecek kadar olumludur, 1962-1963 Öğretim yılında çeşitli konularda münazaralar ve bilgi yarışmaları yapılmıştır. Radyo evinin tertip etmiş olduğu Enstitüler arası bilgi yarışmasında Sanat Enstitüsü birinci, Orta kısmı ise Orta okul arası ikinci olmuştur.

Okulun spor faaliyetleri ve aldığı derecelerde çok başarılıdır. Geçen yıl okullar arası spor temalarında Enstitü futbol takımı Liseler arası birincisi, voleybol takımı ikinci ve basketbol takımı ise üçüncülüğü almıştır.

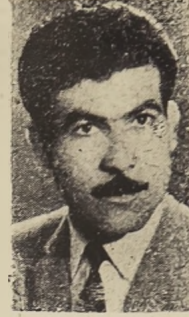
Atletizm müsabakalarında alınan derecelerde okulun spora verdiği önemi iyice göstermektedir. Enstitüde 1962-1963 Öğretim yılında birde bando takımı kurulmuştur. İskoç tamları öğretiler tarafından atelyelerde yapılmıştır. 50 izci, 30 boru ve trampetden teşekkül eden bir de izci takımı mevcuttur.

Erkek Sanat Enstitüsü eğitimsel ve spor faaliyetleri ile okullarımız arasında günden güne sıvrılmakta, çalışmalarının semeresini görmektedir.

Erkek Sanat Enstitüsünde halk eğitimi çalışmalarına geniş yer verilmektedir.

Mutemed
Adil Gedik

Evrak Memuru
M. Ali Gedik

Teknik öğretim görmemiş, pratik olarak piyasada yetişmiş sanatkârlarıda çatısı altında toplayarak onlara ihtiyaçları olan gerekli bilgileri zevkle ve fedakârlıkla akıtmaktadır.

Bu maksatla her yıl çeşitli meslek kursları açılmaktadır. Bu kurslara

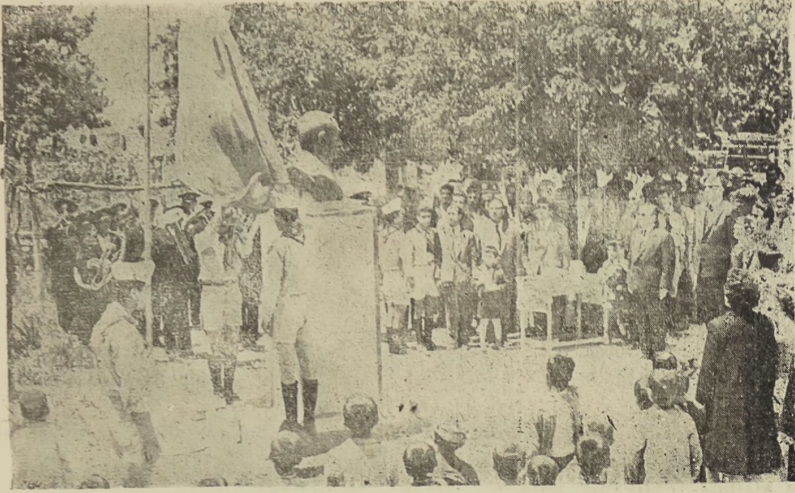
kurs sonlarında birer sertifika verilmektedir. Kurslar mesai dışı yani geceleri yapılmaktadır.

Bu maksatla her yıl çeşitli meslek kursları açılmaktadır. Bu kurslara devam eden sanatkârlara kurs sonlarında birer sertifika verilmektedir. Kurslar

Okulda yapılan bir münazarada öğrenciler ile hazır bulunanlar:

- 1- Vali muavini Zekeriya Tünçbilek (Şimdi İzmir vali muavini)
- 2- Askeri Şube başkanı Albay
- 3- Okul Müdürü Abdullah Nişancı
- 4- Milli Eğitim Müdürü Aziz Gözaçan
- 5- Öğrenci münazarayı kazanan grup başkanı Kemal Göğüş

Gaziantep Erkek Sanat Okulu tarafından Burç köyünde
Atatürk büstünün açılış töreni

mesai dışı yani geceleri yapılmaktadır.

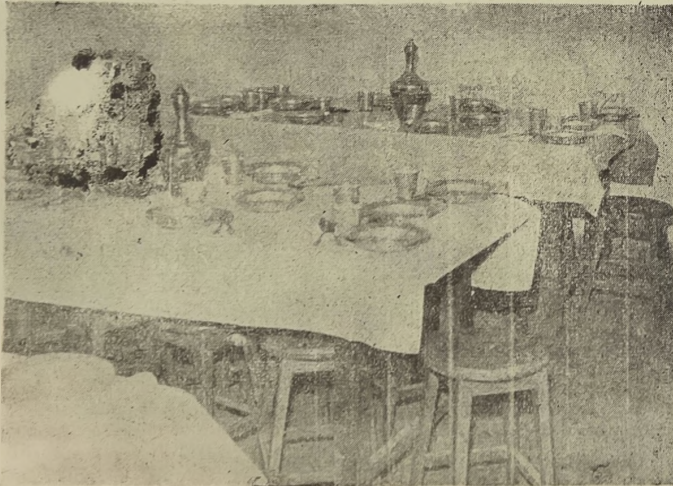
Bu yıl geçen yıllara farklı olarak sanatkarlar için Meslekî Öğretim çalışmalarını düzenlenmiştir.

Bu çalışmalarda, yurdumuzda gelişmekte olan büyük ve küçük endüstrinin iş birliği yapması ve memleketimiz-

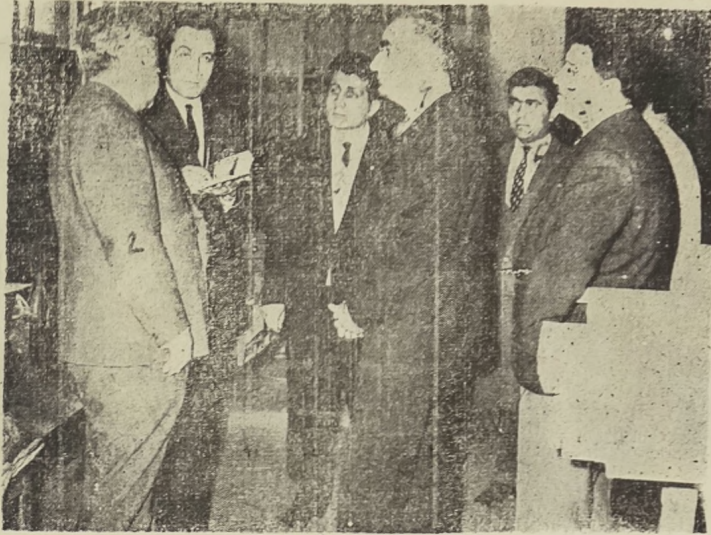
de imalat sanayiinin doğması sağlanacaktır.

Proje Amerikan iktisadi yardım teşkilâtı tarafından hazırlanmış, Bu projenin tatbiki içinde Kayseri ve Gaziantep İlleri plot bölge olarak seçilmiştir.

Projenin tatbiki işi Erkek Sanat

Okulun yemekhanesinden bir görünüş

Mart 1963 yılında okula gelen zevat yeni yapılacak bina yerlerini tesbit ederlerken:

- 4- Nihat Saydam, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı (Kilisli olup, hemşehrimizdir)
- 2- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürü Hasan Yamaç
- 3- Müdür Abdullah Nişancı
- 1- N. Emin Özmen Yüksek Mimar (Teknik okulu öğretim üyesi)

Enstitüsü Öğretmenlerine verilmiştir. Proje çalışmaları gayesine ilk günlerde erişmiş Arçelik gibi büyük sanayi firmalarından vilâyetimiz sanatkârlarına sipariş gelmeye başlamıştır.

Köylerdeki çalışmalar :

Yurdumuzun ihtiyacı olan teknik elemanları yetiştiren Erkek Sanat Enstitüsü, köylü vatandaşlarımızın boş zamanlarını değerlendirmek,

Onlara en az malzeme ve bilhassa ormanlarımızı korumak bakımından en az kereste kullanmak şartıyla sıhhi ve kasıtlı meskenler yapmayı, kendi kullandığı aletleri tamir etmeyi, evi için lüzumlu çeşitli eşyayı yapmayı öğretmek için köy gezici köyleri bünyesinde faaliyet göstermektedir.

Enstitüye bağlı bir yapı ve ikide

demir ve marangozluk kursu olmak üzere üç köy gezici kursu vardır.

Kurslar köylerde 8 ay faaliyet göstererek programlarını tatbik ederler.

Geçen yıl bu kurslardan 75 köylü vatandaşımız istifade etmiş ve birer belge almışlardır.

Türkiyede ilk olarak, yapı kursu Burç nahiyesine ulu önderimizin bronzen bir büstünü dikmiştir.

Okulun Mütedavil sermayesi:

Öğrencilerin mesleklerinde daha çok pratik yapmalarını sağlamak, piyasa işlerine intibakını kolaylaştırmak düşüncesiyle sermayesi bakanlıkca verilmiş bir mütedavil sermayesi vardır. Öğrencilerin atelyelerde yaptıkları işler değerlendirilerek satılır. Böylece daha çok iş yapma imkânı sağlanmış olur.

E. S. Enstitüsü ilk defa bu binada açılmıştır.

(Bina Ali Güzelceye aittir. Ali Güzelce 7 nci karında Güzelbeylerle birleşirler. Güzel bey ailesi ise Türkmendirler. Türkmenler ilk Horasandan gelişlerinde Hatayın Kırıkhan ilçesine yerleşmişler ve orada Güzelce adında bir köy yapmışlardır. İşte Ali Güzelceye bağlı bu aile o köyün adını da dile getirmek için soyadlarını Güzelce almışlardır.)

Okulun mütedavil sermayesi (30 000) liradır.

1963 yılında mütedavil sermayeden otuz üç bin lira kâr sağlanmış ve bu kârlada atelyelerin ihtiyacı olan çeşitli alet ve makinalar satın alınmıştır.

1964 mali yılının altı aylık devresinde mütedavil sermayeden yapılan işlerden (150) bin lira kâr yapılacağı tahmin edilmektedir. Bu yıl vilâyetimiz ilk okullarına luzumlu olan (670) bin lira değerinde ilk okul eşyaları yapılmıştır. Bu işlerde öğrenciler çalıştırılmıştır.

1963-1964 öğretim yılına giriş

Erkek Sanat Enstitüsü son yapılan tayinlerle (35) öğretmele yeni ders yılına 30 eylül 1963 pazartesi sabahı baş-

lamıştır. Okuldaki bütün dersler asil öğretmenlerle kapatılmıştır. Sene başı Öğrenci mevcudu (390) dir.

Okulda 5 memur 1 doktor ve 14 müstahdem vardır

Bu günkü imkânları ile Gaziantep'in ihtiyacını karşılayamayan Enstitü için bir idare ve öğretim binası ile bir motor atelyesi yaptırılmaktadır. İhalesi yapılmış ve inşasına başlanmış olan bu binalar 1964 yılında tamamlanacak ve iki milyon sekiz yüz bin liraya çıkacaktır. Okulda birde elektrik atelyesi açılması için teşeybüse geçilmiş ve Bakanlıktan müsbet cevap alınmıştır.

Dileğimiz o şubelerin 1964-1965 yılında faaliyete geçmesidir.

Bir millet sanattan ve sanatkârdan mahrumsa tam bir hayata malik olamaz.

Atatürk

MİTHAT PAŞA

(1822-1883)

Türkiye'de Kız ve Erkek Sanat Okullarının ilk kurucusu

Mithatpaşa, Hacı Hafız Mehmet Eşref (Efendi) nin oğludur. Muhtelif memuriyetler yaptıktan sonra 1861 yılında Vezirlik rütbesiyle Niş valiliğine tayin edildi. Önce Vilâyet içinde asayîşi temin etti, Bayındırlık işlerine önem verdi ve Niş'te İlk İslâhhaneyi kurdu. (1861) Tuna valiliğinde işe başladıktan sonra, menafi Sandıkları, Tuna ırmağında gemi işletme ve araba şirketleri, imalâthaneler, Hastaneler kurdu. Sofya ve Rusçuk'ta Niş İslâhhanesi gibi müesseseler açtı (1864).

Kız çocuklarına sanat öğretmek maksadile Rusçuk'ta kızlar için de bir İslâhane kurdu. (1865)

Mithatpaşa Devlet Şurası Reisi olduğu zaman (1867), İstanbul Mektebi Sanayiinin kurulmasında (1868), büyük gayret sarfetti. Bütün İslâhhanelerde uygulanmak üzere Nizamname hazırladı. (1871) Bağdat Valisi iken Kanallar, Köprüler yaptırdı Petrol ve gemi işletme şirketleri kurdu. Bağdat-Kâzimiye arasında tramvay hattı yaptırdı. Irak'ta çeşitli fabrikalar kurdu Basra Tersanesini yaptırdı ve bir İslâhbane açtı. Mithat Paşa valilik yaptığı Suriye'de ve Selânik'te de İslâhaneler kurdu.

Sadraxâm (Başbakan) olduğu zaman ilk Osmanlı Anayasasını hazırladı. Hükümdar parlamanter idareyi istemediğinden, ilk defa toplanan Osmanlı Parlamentosunu dağıttı. Mithat Paşayı da Taif Kalesine sürdü. Burada üç yıl kalan Mithat Paşa hükümdar tarafından boğduruldu. (1883)

M. T. Ö.

MEHMET RÜŞTÜ UZEL

Cumhuriyet devrinde Meslekî ve Teknik Öğretim Okullarının gelişmesinde büyük emeği geçti

Rüştü Uzel eski Maliye memurlarından merhum Hafız Süleyman (efendi) nin oğludur 1889 yılındâ (15 Ekim) Bursa'da doğdu Reyhan Paşa İlkokulunu bitirdikten sonra yedi yıllık Bursa Mülki İdadisinden diploma aldı.

1908 yılında Askeri Tıp Okulu imtihanını kazanarak bu okula girdi. Bir ay sonra Devlet tarafından yabancı memleketlere gönderilecek öğrenciler için açılan imtihanda başarı gösterdiğinden, Avrupa'ya gitmeyi tercih ederek Askeri Tıp Okulundan ayrıldı.

Fransa'ya gönderilen Rüştü Uzel, Üniversitede dersleri takip edebilecek lisan öğrenmek maksadıyla Dijon'da Karno lisesine devam etti. Bundan sonra Klermon-Ferrant Üniversitesine girerek umumi kimya sınaî kimya ve ziraî kimya tahsili yaptıktan sonrâ 1913 yılında mezun oldu ve memlekete döndü.

Rüştü Uzel ilk defa Kastamonu Lisesi Hikmet i Tabiiye Muallimliğine tayin edildi (9 Ekim 1329) (1913). Bir yıl öğretmenlik yaptıktan sonra Birinci Dünya Harbinin patlamasıyla silâh altına çağırıldı.

Askeri hizmetini muhabere sınıfında zabıt namzedi, zabıt vekili ve ihtiyat mülâzimi sânis (Yedek Muhabere Teğmeni) olarak yapan Rüştü Uzel, terhis edildiği zaman, İstanbul Öğretmen Okulu Kimya Öğretmenliğine tayin edildi 19 Kasım 1334. (1918).

Bu süre içinde ilâve olarak Galatasaray Lisesi ve Yüksek Öğretmen Okulu Kimya öğretmenliğini yaptı. 27 Eylül 1927 tarihinde İstanbul Kız Öğretmen Okulu Müdürlüğüne tayin edildi. Ve çok kısa bir zaman sonra Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğretim Müdürlüğüne tayin edildi. (23 Ekim 1927). Fakat Cemal Hüsnü Taray Milli Eğitim Bakanı iken vazifesinden istifa etti (11 Mayıs 1929)

Rüştü Uzel Meslek Okullarının idaresi Milli Eğitim Bakanlığına geçtiği zaman, Yüksek Teknik ve Meslekî Öğretim Umum Müdürlüğüne tayin edildi. İki yıl bu vazifede çalıştıktan sonra Milli Talim ve Terbiye Dairesi Üyeliğine nakledildi.

Milli Eğitim Bakanlığında Meslekî ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü kurulunca, Rüştü Uzel Umum Müdürlüğe getirildi. Ve 22.8.1933 tarihinde vazifeye başladı. Bu Umum Müdürlük Müsteşarlık haline gelince, 27 Eylül 1941 tarihinde Müsteşar oldu.

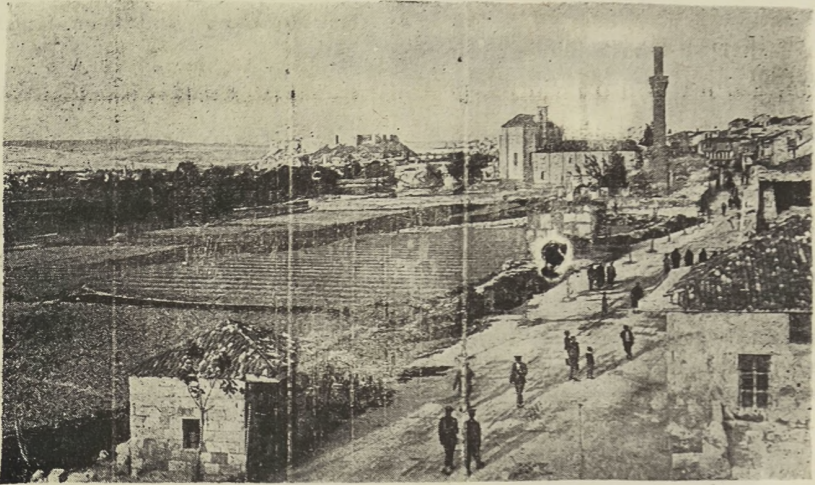
Meslekî ve Teknik Öğretim Okullarının ve kurslarının yurt sathına geniş ölçüde yayılması, okul binalarının inşası, atelye ve lâboratuvarın modern âletlerle donatılması, Rüştü Uzel'in sistemli çalışmasıyla mümkün olabilmektedir.

Rüştü Uzel vazifeye başladığı tarihlerde kendi ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak durumda bulunan Erkek Sanat Okullarının atelyeleri, en hassas fizik âletleri, ders araçları ve çeşitli makinaları yapabilecek seviyeye ulaşmıştır.

Türk cemiyetinin çağdaş memleketler seviyesine yükselmesi için kızlarımızın Batıdaki benzeri okulların öğretim programlarına göre yetiştirilmeleri maksadıyla açılan Kız Enstitüleri, İktisadi müesseselerin bürolarına bilgili elemanları hazırlamak maksadıyla kurulan Ticaret Öğretim Okulları, Rüştü Uzel'in büyük gayretleriyle bugünkü duruma gelebilmişlerdir.

Rüştü Uzel emekliye ayrıldığı 1 Ekim 1950 tarihine kadar 17 yıl 11 ay 9 gün Meslekî ve Teknik Öğretim Müesseselerinin başında devamlı olarak hizmet etmiştir.

Rüştü Uzel'in Türkiye Millî Eğitimine yapmış olduğu büyük hizmetler asla unutulmayacaktır. Meslekî ve Teknik Öğretim mensupları, bu mutlu yadümünde, kendisine şükranlarını sunmayı bir borç bilir. R. Ö.

36 yıl önce çekilen bir fotoğraf: Akyol semti

Akyol camii etrafında görünen bostanların yerinde şimdi apartmanlar yükselmiştir (Bu fotoğrafı bize kıymetli göz doktorlarımızdan Kemal Ahi hediye etmiştir.)

(Bu camide Karacehennem adında Antep Kaymakamı gömüldü. Karacehennem Sultan Mahmut Antep'e Yeniçerileri tenkil için göndermiştir. Karacehennem Antep'te 9 gün vazife gördükten sonra bir cırırt oyununda kendisine Labut değdiğinden atından düşerek ölmüştür)

Vasıl olmağa mecbur bulunduğumuz seviyeye bugünkü kadar uzak kalışımızın mühim sebeplerinden biri Sanata ve sanatkârlığa layık olduğu derecede ehemmiyet vermemiş olmamızdır.

Atatürk

Teknik Öğretim Okullarının Lüzum ve Faydaları

Nihat SAYDAM

Milli Eğitim Bakanlığı

Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı

Bir memleketin kalkınmasında, hayat standardının yükselmesinde ve dünya milletleri arasında kudretli vaziyetini kazanmasında fen ve teknolojinin başlıca amil olduğu herkesce bilinen bir gerçektir.

Fen ve teknolojinin gündengüne arzettiği girift durum karşısında, ileri milletler birbiri ile yarış etmekte ve bu sahada gereken yatırım için her türlü fedakârlıktan çekinmemektedirler. Bir milletin, böyle bir yarışta geri kalmaması veya hayatiyetini devam ettirebilmesi için bir çok fedakârlıklar yapmasında zaruret bulunduğuna şüphe etmemelidir.

Bunun dışında, bilhassa bir milletin millî savunma gücünün artışı yine fen ve teknoloji sahasındaki başarıya

bağlı olduğuda açıkça bilinmekte ve görülmektedir.

Teknik Öğretim Okullarının endüstriyel, ekonomik ve sosyal kalkınmamız üzerindeki müsbet ve çok önemli tesirlerini şu şekilde sıralamak mümkündür.

1- ENDÜSTRİYEL TESİRLER:

Teknik Öğretim Okulları;

A) Endüstriyel branşları — imkân nisbetinde en yeni teknik görüşleri takip ederek memleket endüstrisinde modern çalışma ve imalat tekniği getirmekle görevlidirler. Okullar, sergilerinde teşhir ettikleri işler, yaptıkları siparişlerle çevredeki sanatkârlara örnekler vermek suretiyle önderlik etmektedirler.

Erkek Sanat Enstitü binasının önden görünüşü

B) Öğrencilerini en yeni bilgilerle teçhiz ederek mezunlarının endüstri hayatına kolaylıkla intibak edebilmelerini sağlar. Bu da iş yerlerinin verimlerini arttırmak ve iş kalitelerini yükseltmek bakımından çok faydalı olmaktadır.

C) Yeni kurulmakta olan endüstri tesislerinde şiddetle lüzum hissedilen kalifiye işçi kadrosunu yetiştirerek yeni sanayiın doğup gelişmesine imkân verirler.

D) Yetiştirdikleri Yüksek Teknik Öğretim mezunları, ile milli sanayiın korunmasını, inkişafını milli kaynaklarımızın kendi gücümüzle işletilmesini, hayatî tesislerimizin yabancı mütehasşislar inhisarından kurtulmasını temin ederler.

II— EKONOMİK TESİRLER:

A) Kız, Erkek Teknik Öğretim Okullarıyla Ticaret Öğretim Okulları mezunları memleket iktisadiyatında ve sanayiinde oynadıkları faal rol sayesinde bir sahanın istihsal kabiliyetini beslemek suretiyle gelir kaynaklarımızın devamını ve gelişmesini sağlarlar.

B) Bilhassa bu mezunlar tarafından tesis edilen atelyeler ve ticari müesseseler bir çok kimselere çalışma imkânı vermek suretiyle çeşitli bakımlardan faydalı olmaktadır.

C) Meslek sahibi olmaları yetiştirip değerlendirerek müstahsil elemanlar haline getiren meslek kursları, işsiz vatandaş bırakmamak yolunda büyük gayretler sarfetmektedir. Bu gayenin tabakkuku, sosyal bakımdan da türlü sıkıntılara yol açan karışık bir problem çözümü demektir. Zira mesleksiz ve işsiz insanlar, her cemiyette huzursuzluk vesilesi olan problemlerle bir kitle teşkil etmektedirler.

III— SOSYAL TESİRLER :

Teknik Öğretimin sosyal hayatımız üzerinde çok hayırlı sonuçlar veren çeşitli tesirleri göze çarpmaktadır.

A) Bu müesseseler, gençlere kabiliyetlerini Teknik Öğretim Okullarının Lüzum ve Faydalarını en iyi şekilde geliştirmek, işe yarar hale koymak, bir sanat veyâ meslek sahibi olarak hayatlarını kazanmak imkânını verirler.

B) Emin bir geçim yolu bulmuş olmanın verdiği güven gençlerin ruhen muvazeleni müsbet ve sağlam karakterli olmalarını temin eder. Cemiyet içinde huzursuzluk yaratan istikametsiz, gayri memnun vatandaş haline düşmelerine engel olur.

C) Teknik Öğretimin zaruri bir neticesi olan disiplinli ve düzenli çatışma itiyad, bu gençlerin hayatları boyunca aynı şekilde gelişmelerini sağlar.

D) Kız Enstitüleri ve Akşam Kız Sanat Okulları, en seçkin bilgilerle mücehhez, değerli ve marifetli ev kadınları yetiştirmektedir. Bu müesseselerden feyiz alan genç kızlarımız mükemmel birer eş ve anne olarak cemiyetimizde son derece kıymetli vazifelere ehliyet kazanmaktadır.

Ayrıca dikiş, nakış, moda işleri gibi kadın sanatlarını öğrenmek suretiyle hem aile, hem de memleket ekonomisine mustahsil unsur olarak katılmaktadırlar.

E) Gezici Köy Kadınları Kursları, şehir ve kasabaların sosyal inkişaf imkânlarından mahrum köylü vatandaşlarımızı muhtaç oldukları ev kadınlığı, annelik, aile ekonomisi ve sağlık bilgileri vermekle görevli son derece faydalı müesseselerdir. Bu kursların çalıştıkları her köyde yeni bir hayat görüşü, yapılacak derecede bir yaşama tarzı gelişmesi görülmektedir.

Bir milletin gücü, fertlerin şahsî ve kollektif değerleriyle mütenasiptir.

E. S. Enstitüsünü Koruma ve Aile Birliği

Erkek Sanat Enstitüsünü Koruma Derneği

Asil Üyeleri

Davut Uçkun
Necip Hamur
Abdulkadir Araptarlı
Orhan Savaşeri

Yedek Üyeler:

Mennan Ercan
Hasan Sobacı
Sabahattin Kale

Denetmen

Hilmi Gürel
İzzettin Bilecen

Merkez Temsilcileri

M. Oğuz Göğüş
Davut Uçkun
Okul Md. Abdullah Nişancı

OKUL AİLE BİRLİĞİ

Asil Üyeleri:

Durdu Akkan
Abuzer Güner
M. Sait Kaysı
Kadri Uygur
Mustafa Aktürk
Nurettin Uysal
Yedek Üyeleri

Kâmil Kılınçlar
Süleyman Gürel

Enstitü Marşı

Güzel enstitümüz sanatla dolu,
Yegane ülkümüz tekniktir bizim.
Seçtik kendimize en iyi yolu,
Kolumuz yorulmaz çeliktir bizim.

Bize enstitülü öğrenci derler,
Bilgili, çalışkan Türk genci derler.

Kalkınsın yurdumuz diye sanatı,
Öğretir bizlere hocalarımız
Zevk verecek bize meslek hayatı,
Tüterken fabrika bacalarımız.

Bize enstitülü öğrenci derler,
Bilgili, çalışkan Türk genci derler.

Fahri Ersavaş

(25 inci Sahifenin devamı)

Bu da — her şeyden önce — çocukların değerli anneler elinde yetiştirilmesine bağlı bulunduğundan Kız Teknik Öğretiminin milli hayatımız üzerindeki müsbet tesirleri hiç bir tereddüde yer vermiyecek derecede aşikârdır.

Bugün Teknik Öğretiminin politikası; bir yandan örgün eğitim geliştirme

yolunda faaliyette bulunmak, bir yandan da halk eğitimi ile birlikte yaygın eğitime bütüncü ile yardımcı olmaktadır.

Bu sayede müstahsil elemanların sayısının artacağına, memleketimizde endüstriyel teşekküllerin gelişeceği ve, milli servetimizin çoğalacağına ve bunun neticesi olarak da hayat seviyemizin yükselineceğine kaani bulunuyoruz.

Enstitüler Marşı

Biz sanatkâr gençleriz, çalışmayı severiz.
Cennet vatanımızda, abideler dikeriz.
Yurdu imar ederiz. dünyalara bedeliz.
Helâl olsun vatana, dökülen terlerimiz.

Arza kubbe çatarız, Sinan'ın ruhu bizde.
Granit çiçek açar hünerli elimizde.
Tomraklar möble olur, keskin testeremizde.
Demirler pamuklaşır, çelikten örsümüzde.

Gündüzü müjdelerken, ufuktan yıldızı,
Alnımızda dağılır, rüzgârların ilk hızı.
Atlasa hilâl işler, marifetli Türk kızı.
Çalışmakla buluruz, yaşamaktaki hazı

Bilgi meş'alesiyiz, ıştırız vatani.
Eserlerle süsledik. bir hamlede dört yanı.
Cumhuriyet genciyim, unutmadım Atam'ı.
Bize emanet eden, odur cennet vatani,

Vatan hizmetindeyiz, kafamız bilgi dolu.
Yurda destek ederiz, kuvvetli çelik kolu.
Çalışkanız, doğruyuz, göğsümüz iman dolu.
Ülkümüz ilerlemek, yolumuz Hakkın yolu.

Hasan Çevik

Sanat Okullarının Yüzüncü Yıl Dönümü

Tarihten çok önceydi, yükseldi Türk'te sanat.
Soyumuz yaratıcı kudretinde buldu tad.
Orhun anıtlarını diken neslin'çoçuğu,
Ceddin koca Sinan'dı yaratan şu üç tuğu.
Selim, Süleymaniye birde Bayazit'i say
Bu tekniği örnek al, bütün dünyaya sen yay.
Eserinin önünde diz çökecek insanlık;
Ey sanatkâr seninle canlanacak her varlık.
Sanat Okullarıdır yetiştiren iğdeler;
Sizinle yükselecek bu yurttaki abideler.
Asırlara intikal edecek eseriniz.
İshak der kutlu olsun birinci yüz yılınız.

İshak Refet Kozanlı (Işıtman)

E. Sanat Enstitümüz için Milli Eğitim Müdürümüz Aziz Gözaçan Ne Diyor :

"Bütün mesleki Teknik ve Sanat Enstitülerimizin memleket kalkınmasında ve bilhasna teknik alanda olan hizmetleri ölçüsüdür. Bu arada be tahsis belirtmek isterimki, Gaziantep E. S. Enstitüsü üzerine düşen ödevleri hakkile başarması bakımından mütena ve mümtaz bir yeri vardır.

Çalışkan müdür ve idarecileri ve onların yanında görev alan Atelye şefleri öğretmenleri ve kültür elamanları ayrı ayrı mütalaa edildiği zaman her biri bu alanda üzerine düşen görevleri severek yapmakta ve müsbet olarak başarmaktadırlar. Geçen yıldanberi Milli Eğitim'in ve bazı yeni açılan orta ve mesleki teknik okulunun ilk tesis eşyalarını emsalsiz bir şekilde yapmaları ve zamanında okullara ulaştırmaları 322 inci sayılı kanunun mânâ ve ruhuna uygun bir şekilde tekemmül eden bu ders araçlarıyla okulların zenginleşmesi ve böylece hizmete açılması, okuleculuk prensiplerine uygun ve muvafık düşmesi bakımından, geceli gündüzlü hizmetlerinden dolayı E. S. Enstitüsü öğretim ailesi taktir ve tebrike lâıyk bir hizmet etmenin hazzı içindedirler.

Bu yıl genişletilmesi düşünülen bazı atelyelerile gerçek sanat diyarı olan Gaziantep'e daha faydalı olmanın bahtıyarlığına ereceklerine inancım tamdır. Kendilerine üstün başarı dileklerimi sunarım."

Erkek Sanat Enstitüsünde bu yılki olaylar:

2 Temmuzdan 17 Temmuza kadar okulda Kayseri E. S. Enstitü öğretmenlerinin de iştirakile Amerikalı Mr. Tişindor'un rehberliğinde Gaziantep Sanayicilerinin mesleki öğretimi ile ilgili bir seminer açıldı.

Aynı Seminer 22 Temmuzdan 24 Ağustos'a kadar Kayseride de devam etmiştir.

Bu seminerler neticesidir ki, Arçelik fabrikası ile Metropolis traktör otomobil fabrikasının Gaziantep sanayicilerine yedek parça siparişi temin edildi. Bu suretlede yalnız Arçelik fabrikasının Gaziantep sanayicilerine yedek parça siparişi ayda iki milyon lira kâr temin edecektir.

Ve yine sanayicilere bu maksadla 22 Eylül'den itibaren E. S. Enstitüsünde mes-

lek kursları açılmıştır. Bu kurslarda, teknik resim, okuma, çizme, atelye, işletmeciliği, organizasyon ve iş plânlaması hakkında bilgiler verilmektedir.

Bu çalışmalarını yerinde izlemek maksadile Amerikan İktisadi Yardım başkanı ile aynı teşkilâtın sanayi dairesi başkanı 14 Eylül pazartesi günü şehrimize gelmişlerdir.

Bu seminerlere katılan Amerikalılar'da, Gaziantep E. S. Enstitüsü hakkında iyi bir niyet ve itimat doğmuştur. Ve Amerikalı Tişindor açıkça hissiyatını şu şekilde tebarüz ettirmiştir:

"Gaziantep E. S. Enstitüsü müdürü Abdullah Nişancının bulunduğu okulda her şey yapmak mümkündür" demiştir.

Ö l ü m l e r

7-10-963 günü Celâl Ocak vefat etti.

9-10-963 günü Hacı Abdullah oğlu Şakir Bayram nefes darlığından vefat etti. Her ikisinde yakınlarına ve aile efradına baş sağlığı dileriz.

Gelecek sayımızda:

Nızip camilerinden birinde imamet yapan (Evvelce Çulhaidi) bir imamın Dr. Emin Kılıç Kaleye mektubu ile sorularını ve buna karşılık Dr. Emin Kılıç Kalenin verdiği cevabı neşre başlayacağız.

İnan Güven Turizm Acentalığı

Ankara - İstanbul - Diyarbakır

Seferlerine başlamıştır

Telefon: 1677

Petrol Ofisi Gaziantep Acentası
Hamdi Kutlar Oğulları Kollektif Şirketi

Başkarakol - Başpınar Servisi

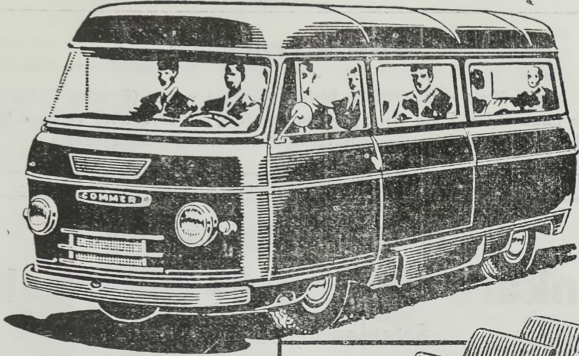
İstasyonlarının Sayın halkımızın hizmetine
açıldığını saygı ile duyururuz.

Başkarakol Servisi Tlf.1958 Merkez 1110 Hürriyet cd. 1948

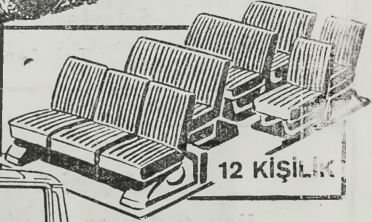
"ROOTES GROUP" MAMÜLÂTI

COMMER

Küçük OTOBÜS ve ⁷⁵⁰ Kiloluk PANELLERİ

Rahatlık, konfor, sağlamlık ve ekonomi bakımından en mükemmeldir.
FİYATLAR UYGUNDUR !

MİCHELİN - GOODYEAR ve NİTTO Marka
her eb'at lastik bulunur.

CENUP ANADOLU ACENTESİ

Bahaettin Bayraktar

Atatürk Bulvarı No. 46 - 48 Gaziantep

Tel: 1735